

MONSTERKLUBBEN

Redaktör Richard Svensson

Etablerad 2008

richard@ungafakta.se

Zombieflicka ur George A Romeros film "Night of the Living Dead" (1968)

Vampyren har länge varit det mest populära filmmonstret genom tiderna, men nu håller zombien på att gå om med råge. Under de senaste tio åren har det gjorts flera zombiefilmer och alla har blivit framgångsrika. Inte bara det; det har kommit böcker på ämnet som sålt riktigt bra.

Men för att börja från början: Vad är en zombie? Från början kommer zombier från Karibien där de dyker upp i samband med den mystiska religion som kallas Voodoo. Voodoo är en religion från början från Västafrika, som kanske är mest vanlig i Karibien. Voodoo handlar mycket om att ta kontakt med andar och genom dem försöka förstå världen och universum. Voodoo innehåller en massa riter och magi som kan verka skrämmande. Man använder dessa riter för att få kontakt med andevärlden och ibland för att kunna påverka andra människor.

En Bokor (voodoo-trollkarl) sades ha förmågan att väcka en död människa till liv igen och på så sätt skapa en "zombi". Den döde saknade nästan all intelligens och användes som arbetskraft, eller skickades för att döda någon. Detta är alltså folktrons zombie, men i Karibien är det många som fortfarande tror på dem. Det finns till och med folk som säger sig ha mött riktiga zombier. I sådana fall tror de som forskar kring det ockulta att "zombien" har varit en människa med hjärnskador, kanske orsakade av att personen tvingats att dricka något farligt.

Den amerikanske botanikern och folklivsforskaren Wade Davies har skrivit två böcker om just det här; "The Serpent and the Rainbow" och "Passage of Darkness". Davies menar att människor blir zombier efter att ha kommit i kontakt med två kraftiga gifter, ett skapat av gift från blåsfisken, det andra från växter. Enligt Davies skapas en zombie så här:

Bela Lugosi (till vänster) som Murder Legendre med en av sina zombies.

Bokorn väljer ut en människa som står utanför samhället på något sätt. Personen har ingen familj eller har blivit utstött på

grund av något de gjort. Giftet hålls på offrets hud, helst i ett öppet sår. Efter en tid verkar offret avlida och begravs. I själva verket är personen bara försänkt i dvala och väcks upp med särskilda droger efter att bokorn grävt upp kroppen. Sedan misshandlas och förnedras offret för att bryta ner dess vilja och zombifieringen är fullständig. Zombien lyder nu sin herre, bokorn, och utför bara de handlingar som han bestämmer. Efter någon månad eller mer dör personen på grund av sina hjärnskador. I korthet är zombier alltså drogade slavar, enligt Davies.

Men dessa teorier har fått kritik från många håll. De flesta folklivsforskare menar att det inte finns några bevis alls på att zombier existerar. De är bara en myt, helt enkelt. De fall som har handlat om verkliga zombier har visat sig vara bluff eller handlat om människor med olika sjukdomar eller hjärnskador som haft helt naturliga orsaker. Det finns dock ett fall som fortfarande är omskrivet. Clairvius Narcisse dog och begravdes på Haiti 1962, men hittades 18 år senare av sin syster. Då var han förvirrad med vid liv. Enligt honom själv hade han hållits som zombie av en bokor på dennes sockerplantage tills trollkarlen dog 1980. Då återfick Narcisse sitt eget medvetande, fast det mesta av hans minnen var borta. Läkare menar att om han förgiftats med de gifter Davies talar om skulle Narcisse ha avlidit efter högst några dagar.

Zombien blir filmstjärna

Det dröjde ett tag innan zombien tog klivet in i filmbranschen. Under stumfilmseran var det framför allt galna vetenskapsmän, vampyrer och den vildsinte Mr Hyde som dök upp på film. 1929 kom boken "The Magic Island" av W.B. Seabrook, i vilken berättaren är med om kusliga äventyr bland zombier och voodoo-trollkarlar. Det var denna bok som var först med ordet "zombie" i det engelska språket. Boken blev en framgång och 1932 kom den första zombiefilmen: "White Zombie". Filmens handling kan nog vara inspirerad av "The Magic Island" och handlar om ett ungt par som kommer till Haiti för att gifta sig. Men hjältinnan blir förvandlad till en zombie av den onde Murder Legendre, som utfört zombifieringen på uppdrag av den rike Beaumont. Han vill nämligen ha den unga, vackra kvinnan för sig själv. Till slut förvandlar Legendre även Beaumont till en zombie genom sina droger och väljer att behålla hjältinnan som slav i sitt slott. Naturligtvis dyker kvinnans blivande make upp och ställer allt till rätta genom att knuffa Legendre över ett stup, varpå hans älskade blir sig själv igen.

Murder Legendre spelades av Bela Lugosi, som 1931 hade blivit en superstjärna genom att spela Dracula på film och teater. Legendre liknar därför Dracula på många sätt och man får se många

närbilder på Lugosis stirrande blick och knotiga händer. "White Zombie" blev ganska populär och fick 1936 en uppföljare, "Revolt of the Zombies". Liksom de flesta skräckfilmer från 1930-talet är bägge filmerna långsamma och skådespelarna är väldigt stela. Samtidigt är "White Zombie" bra filmad och de finns flera kusliga scener med de zombier som Legendre skickar ut från sitt slott.

Nästa stora zombiefilm är "I Walked With a Zombie" från 1943. Den är regisserad av Jaques Tourneur, som i sina skräckfilmer berättade historien på ett sådant sätt att publiken aldrig kunde vara säker på om något övernaturligt faktiskt hänt eller ej. "I Walked With a Zombie" handlar om den unga sköterskan Betsy Connell, som reser till den karibiska ön St Sebastian för att sköta om Paul Hollands sjuka fru Jessica. Familjen Holland äger en stor sockerplantage, där arbetarna är ättlingar till afrikanska slavar. Paul

Zombien Carre-Four.

Hollands mor är en läkare som arbetar med att sprida information bland öns invånare. Jessica är en sömngångare och lider också av en mystisk sjukdom som får henne att tyna bort. Efter råd från familjens hushållerska smyger Betsy iväg med Jessica en natt för att rådfråga en voodoo-doktor om möjliga botemedel. Det blir en mardrömslik vandring för de båda kvinnorna genom sockerfält och förbi djuroffer, medan voodoo-trummorna ekar från olika ritualer i natten. Till slut möter de den jättelike zombien Carre-Four vid en korsväg. Han leder dem till en fest som leds av voodoo-prästen Sabreur. I ett skjul sitter en annan voodoo-präst som kommit dit för att bota de sjuka denna natt. När Betsy och Jessica går in i skjulet visar det sig att prästen är ingen annan än Jessicas svärmor, som använder voodoo för att lättare sprida ut sina moderna kunskaper om sjukvård. Hon berättar för de unga kvinnorna att Jessica aldrig kan botas och de beger sig hem igen. Senare skickar Sabreur zombien Carre-Four att kidnappa Jessica, eftersom han tror att hon också är en zombie och vill få kontroll över henne. Det visar sig att familjen Holland bär på många mörka hemligheter och när filmen är över är Betsy den enda som någorlunda undkommit med liv och förstånd i behåll. Det finns senare filmer som inspirerats av "I Walked With a Zombie" och det talas om att en ny version av filmen är på gång.

Mystiska skuggor i "I Walked With a Zombie".

Den moderna zombien

Under 1930, 40- och 50-talen görs en och annan film om zombier, men monstren blir aldrig lika populära som till exempel vampyrer eller den zombie-lika mumien. Under hela denna period är filmzombien en människa som återupplivats från att ha varit skendöd till att bli en zombie. Filmerna bygger på de karibiska traditionerna med historier om voodoo, trollkarlar och märkliga giftbrygder. I alla dessa historier är zombierna slavar åt sin herre och styrs av hans vilja. De kan anfälla och döda människor, men gör det i så fall endast på hans befallning.

Allt det där ändrades 1968, när regissören George Romero gjorde filmen "Night of the Living Dead". Här kommer ALLA de nyligen avlidna till liv igen utan någon exakt förklaring, men det antyds att det kan bero på radioaktiv strålning.

I filmens början har syskonen Barbara och Johnny åkt till en kyrkogård för att lägga blommor på sin pappas grav. Plötsligt blir Barbara gripen av en blek man som kommit stapplande mot dem. När Johnny ingriper kastas han mot en gravsten och blir ihjälslagen. Barbara får inte igång deras bil utan tar istället skydd i ett hus i utkanten av kyrkogården. Flera bleka människor kommer fram till huset med släpande steg. Några av dem är halvnakna, andra har hemska sår på kroppen. När skymningen faller är huset belägrat av de kusliga människorna och de försöker ta sig in. Ben, en ung man i en pickup-truck anländer och jagar bort inkräktarna med eld och en domkraftsstång. Ben tar sig in i huset och spikar igen dörrar och fönster med brädor. Det visar sig att det finns fler människor i huset. En familj och ett tonårspär har gömt sig i källaren. Familjens dotter har blivit biten av en av de mystiska anfallarna och har blivit sjuk. Under natten försvarar personerna huset mot anfall från inkräktarna men har svårt att hålla sams. Den ständiga stressen driver dem till att gräla och att ta dåliga beslut. En TV-utsändning berättar att alla nyligen döda kommer till liv och är ute efter att äta upp de levande för att själva få näring. Ingen vet vad detta beror på, men myndigheterna gissar att det kan ha att göra med en rymdsond som kommit tillbaka från planeten Venus, men som exploderat i atmosfären. Nyhetsuppläsaren förklarar att det enda sättet att besegra de döda är ett skott eller hårt slag mot deras huvuden.

Zombies ur "Night of the Living Dead".

Barbara och Ben -osannolika filmhjältar 1968.

Under natten förvandlas den unga dottern till en levande död och dödar sin mor. Ben råkar skjuta fadern i familjen när de bägge bråkar om en hagelbössa och tonårsparet omkommer när de försöker fly i Bens truck. De odöda bryter sig till slut in och bär iväg med Barbara. Ben gömmer sig i källaren tills gryningen. När han tittar ut genom fönstren ser han att beväpnade män har tagit kontroll över situationen och bränner de odöda på jättelika bål. När Ben kommer ut ur huset, blodig och med trasiga kläder, tror alla att han också är en odöd och skjuter ihjäl honom. Han bränns tillsammans med de andra kropparna på

på ett bål.

"Night of the Living Dead" gjordes för mycket lite pengar i svartvitt. Filmen blev en stor framgång och många som såg den blev chockade över både de människoätande döda och våldet mellan människorna i huset. Barbara är ingen vanlig filmhjältinna, precis. I hela filmen är hon antingen hysterisk eller i chocktillstånd. Ben är en ovanlig hjälte också eftersom han är afroamerikan. Svarta skådespelare i huvudroller var ovanliga i filmer på den tiden. Ben gestaltas av teaterskådespelaren Duane Jones, som fick jobbet eftersom regissören George Romero tyckte att han provspelade bäst. Det var efter filmens premiär som Bens hudfärg blev uppmärksammas av både rasister och de som kämpade för de svartas rättigheter i USA. "Night of the Living Dead" har också ett särdeles dystert slut. Det verkar som om mänskligheten vinner kriget med de odöda, men huvudpersonerna som tagit skydd i huset stryker med varenda en. Man kan säga att den moderna skräckfilmen föddes med "Night of the Living Dead". Den handlade inte om vampyrer i mörka slott eller utomjordiska monster. Här var det avlidna vänner och släktingar som var hotet och allt det hemska hände i vardagsmiljöer. Synen på zombien förändrades också och hädanefter skulle alla zombiefilmer mer eller mindre ha denna film som inspiration.

Det dröjde till 1978 innan Romero gjorde en uppföljare. I "Dawn of the Dead" får man veta att de odöda inte besegrats. Tvärtom håller de på att ta över världen. Denna gång samlas en grupp överlevande människor i ett stort varuhus, men förföljs dit av zombierna. Först förstår de inte varför, men när de ser hur zombierna tar kundvagnar och försöker komma in genom varuhusets stängda dörrar förstår de; de odöda har kvar minnet av att detta var en viktig plats när de levde, men kan inte längre minnas varför. Liksom i första filmen blir det konflikter mellan människorna och till slut tar sig de döda in. Endast två personer överlever för att i filmens slut fly i en helikopter. Romero bakar in en mängd budskap i "Dawn of the Dead", framför allt om det amerikanska konsumtionssamhället. Till och med när amerikanen är död känner han lusten att gå och slösa pengar i ett varuhus! Den zombie som till slut lyckas ta sig förbi alla barrikader och hitta de sista överlevande är en död medlem av Hare Krishna-sekten och bär på broschyrer om sin religiösa verksamhet. Romeros budskap är här humoris-

Sargad zombie i "Dawn of the Dead".

Zombies går och shoppar i "Dawn of the Dead".

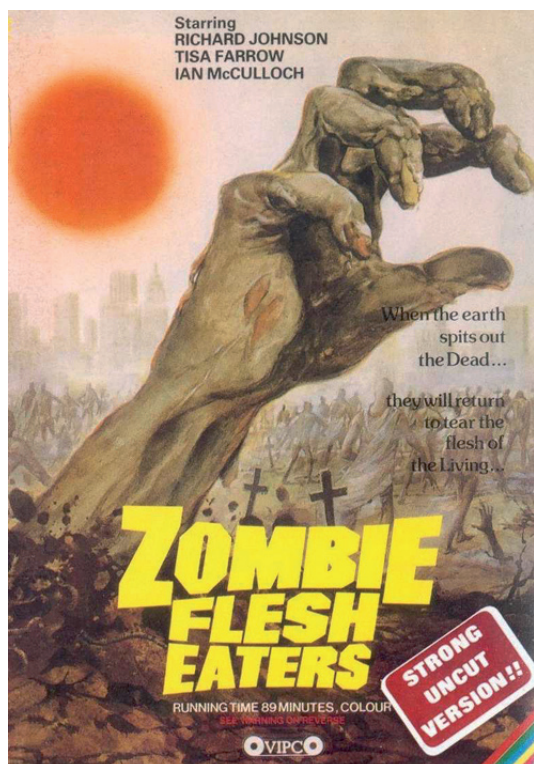
tiskt: Var du än gömmer dig kan du lita på att religiösa dörrknackare kommer att hitta dig och ge dig sitt budskap! Så hur gruvligt blodiga och hemska George Romeros zombiefilmer än är så innehåller de också stora portioner svart humor blandat med syrlig samhällskritik. I Romeros nästa uppföljare "Day of the Dead" (1985) har de odöda tagit över världen och man följer en grupp människor som håller till i en underjordisk

bunker. Där experimenterar de på infångade zombier och en av dem, kallad "Bub", har blivit tam och kan till och med svara i telefon. Men i slutet går allt åt skogen, så klart. Romero har fortsatt sin "dead"-filmserie under årens lopp med "Land of the Dead" (2005), "Diary of the Dead" (2007) och "Survival of the Dead" (2010).

I Italien visades "Dawn of the Dead" under titeln "Zombi" och blev en stor framgång. Regissören Lucio Fulci fick därför uppdraget att göra en sorts italiensk uppföljare med titeln "Zombi II". Denna film och dess uppföljare "Zombi III" är blodigare och äckligare än Romeros filmer och blev totalförbjuden i många länder, bland annat Sverige. Efter dessa följde flera andra italienska filmer om zombier, de flesta rätt dåliga.

Men, den tidiga italiensk-spanska filmen "The Living Dead at Manchester Morgue" (1974) är faktiskt ganska bra. Den är inspelad i England och handlar om hur mikrovågor från en maskin som dödar ohyra på lantbruk får de döda på ett bårhus att börja leva igen. Också Fulcis "The Beyond" (1981) är en effektiv skräckfilm om en port till helvetet som av misstag öppnas och låter de döda återvända till vår värld. En annan populär film från denna tid är den amerikanska "Shock Waves" (1977), där nazistsoldater förvandlats till havslevande zombier med solglasögon!

"Return of the Living Dead" (1985) och dess två uppföljare är skräckkomedier där alla möjliga döda ting kommer till liv, bland annat uppstoppade djur. Här ser zombierna ut på alla möjliga sätt – en av de mest berömda är täckt av tjära. Några zombier är människor som just har dött, andra är mer eller

Engelsk titel på Fulcis "Zombi II".

Zombien Bub svarar i telefon.

mindre bara skelett. Filmens handling berättar att Romeros "Night of the Living Dead" byggde på verkliga händelser och baserades på en olycka där zombier skapades då en gas läckte ut. Samma gas slipper så klart ut i denna film. Det finns många äckeleffekter i "Return of the Living Dead", men de är så överdrivna att man inte kan ta dem på allvar och det är heller inte meningen.

På samma sätt blandar Peter Jacksons "Braindead" (1992) fasa med skräck. Innan Jackson blev berömd för "Sagan om Ringen"-filmerna gjorde han denna skräckkomedi om en zombie-epidemi i Nya Zeeland på 1950-talet. Här är det bättet från en "råttapa" på Wellington zoo som startar zombievågen. "Braindead" innehåller en mängd bisarra scener, som en kung fu-sparkande katolsk präst och hjälten Lionel när han dödar zombier med en gräsklippare. Liksom i "Return of the Living Dead" är blodet och äcklet så konstgjort överdrivet att man snarare skrattar åt det, fast filmen är definitivt inte tänkt för folk med klena magar.

De blinda döda

De mest ovanliga zombiefilmerna från 1900-talet kommer nog från Spanien. 1971 kom den första filmen i en serie om de monster som kommit att kallas "The Blind Dead". Denna skräckfilm, "La Noche del Terror Ciego", är mest känd under sitt engelska namn "Tombs of the Blind Dead" och skrevs och regisserades av Amando de Ossori. De levande döda är här förtorkade lik av medeltida tempelriddare som dömts till döden för att de blivit djävulsdyrkare.

Deras hängda lik fick sedan ögonen uthackade av korpar. När mörkrets makter långt senare

väckte tempelriddarnas kroppar till liv igen är de därför blinda och jagar sina offer efter hörsel.

"Tombs of the Blind Dead" är en både blodig och kuslig film. De döda tempelriddarna med sina jordiga kåpor, rostiga svärd och skelettlika ansikten och händer släpar sig sakta fram efter sina offer och lyssnar efter ljud från den de jagar. Som sig bör i skräckfilmer skriker damerna gärna högt när monstren dyker upp och drar därför till sig dem ganska snabbt. Men även andra personer i handlingen som står stilla och till och med håller andan råkar till slut illa ut, eftersom de döda riddarna även kan lyssna sig till en människas hjärtslag. Tvärtemot andra zombier äter de blinda döda inte sina offer, utan nöjer sig med att bita ihjäl dem. Handlingen utspelar sig mestadels i en övergiven by, där riddarna ligger begravna i katakomber. Det är när människor kommer till platsen och börjar irra runt som otäckheterna börjar. Många scener är väldigt fantasifulla, särskilt då riddarna rider genom natten i slow-motion på spöklika hästar.

"Tombs of the Blind Dead" blev framgångsrik och fick tre uppföljare. I "Return of the Blind Dead" (1973) anfaller riddarna en by om nätterna tills byborna går samman för att bekämpa dem. Här har orsaken till riddarnas blindhet ändrats till att de fick ögonen utbrända innan de avrättades. "The Ghost Galleon" (1974) utspelar sig till havs, där de blinda döda åker omkring i ett spökskepp. "Night of the Seagulls" (1975) är den sista i serien och handlar om en fiskarby, där sju oskulder vart sjunde år offras till de blinda döda, som kommer upp ur havet. Ett nyinflyttat par i byn bestämmer sig för att

De blinda döda just uppstigna ur sina gravvalv.

stoppa ritualen.

"The Blind Dead"-filmerna har varit lite svåra att få tag på, men har nu getts ut på DVD av amerikanska bolag. De liknar inga andra skräckfilmer med sina ovanliga monster och är därför sevärda. Men gillar man inte blod och våld ska man såklart undvika dem!

Zombiens återkomst

Zombier har sedan Romeros filmer alltid varit populära monster. För de som gör filmer med låg budget är de också billiga, eftersom man kan spöka ut en skådespelare till zombie med väldigt lite smink. Under 2000-talet har zombien fått en

Shaun och hans vänner härmar zombies för att smälta in och inte bli uppäten.

nyttändning, kan man säga. 2004 kom den väldigt framgångsrika brittiska skräckkomedin "Shaun of the Dead", där försäljaren Shaun försöker bli ihop med sin före detta flickvän igen, samtidigt som London översvämmas av zombier. "Shaun of the Dead" innehåller både scener som är ruskiga och hysteriskt roliga. Den är en av författaren Stephen Kings favoritfilmer och George Romero blev så imponerad att han bjöd in huvudrollsinnehavaren Simon Pegg och regissören Edgar Wright (de skrev manuset tillsammans) att medverka i hans film "Land of the Dead". De fick välja vilka roller de ville, men valde att spela två anonyma zombier.

Samma år kom också en nyinspelning av Romeros "Dawn of the Dead", med samma namn. Liksom i originalet tar en grupp människor skydd i ett övergivet varuhus, men i övrigt finns det många skillnader. Här är zombierna inte långsamma, stapplande monster längre utan kan springa, klättra och slåss. Nyinspelningen saknar helt den svarta humor och sluga samhällskritik som Romeros filmer alltid innehåller. Men den nya "Dawn of the Dead" blev en stor framgång och inte mindre än två nya versioner av "Day of the Dead" kom 2005 och 2008. 2009 kom också den ganska otippade norska zombiefilmen "Död snö" om nazistsoldater som återuppstår i norska finnmarken.

Jämte de vanliga zombiefilmerna har det också kommit filmer med zombie-liknande varelser. Mest populära av dessa är "28 dagar senare" (2002) och "28 veckor senare" (2007), där ett mystiskt virus har förvandlat människor till våldsamma och blodtörstiga mordmaskiner. Också "I Am Legend" (2007) innehåller liknande monster, fast boken filmen bygger på egentligen handlar om vampyrer. Under 2000-talet har zombier också blivit populära i bokform. En sorts trend med zombie-satir påbörjades av Max Brooks och hans bok "The Zombie Survival Guide" (2003). Boken är en skämtsam handbok för hur man ska göra för att överleva då de döda vaknar upp och tar över världen. Brooks går igenom alla teman och saker som filmmakare tycker om att ta upp i zombiefilmer och lämnar några tänkvärda tips. Till exempel föreslår han att man gömmer sig på övervåningen och slår sönder trappan, eftersom den traditionella zombien inte kan klättra. "The Zombie Survival Guide" blev så populär att en serietidning snabbt kom till och en filmversion sägs vara på gång. Brooks skrev också "World War Z" (2006) som till skillnad från den förra boken är en effektiv skräckroman, där ögonvittnen till ett världskrig mellan zombier och människor berättar om sina hemska erfarenheter.

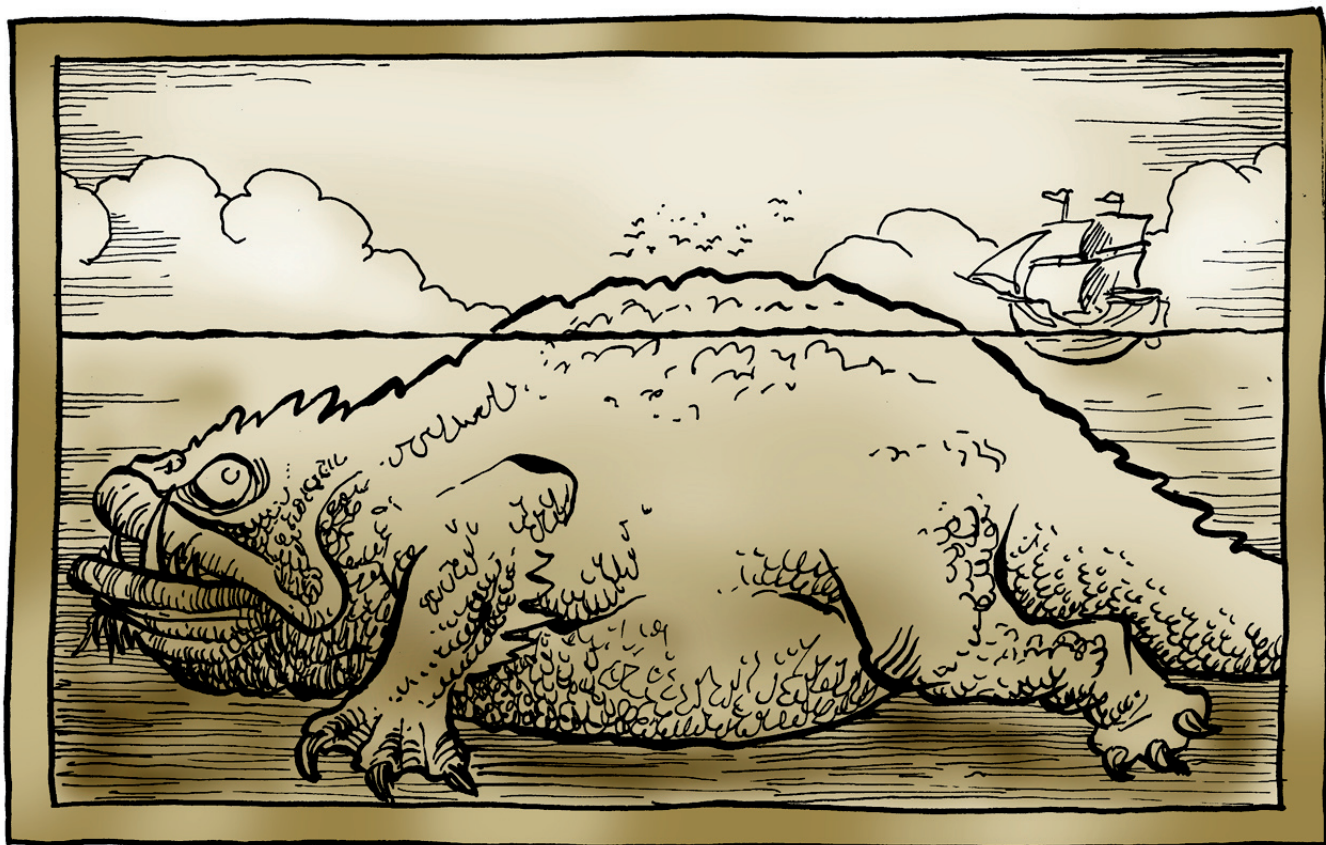
Boken "Pride and Prejudice and Zombies" (2009) av Seth Grahame-Smith är en omskrivning av Jane Austens berömda kärleksroman "Stolthet och fördom" (1813). Liksom i originalet är hjältingen Elizabeth Bennet bekymrad över sitt hatkärleksförhållande med den snobbige Mr Darcy, men ägnar också mycket tid åt att bekämpa zombier med sina ninja-kunskaper i kampkost. "Pride and Prejudice and Zombies" är helt enkelt hela texten från Austens bok, med zombieepisoder tillagda. Boken blev en något oväntad framgång och uppföljare är på väg. Tro det eller ej, men även denna bok är planerad att filmas.

Senaste åren har några serietidningar framgångsrikt tagit upp zombier som tema, framför allt "The Walking Dead" och "Marvel Zombies", som handlar om hur flera Marvelhjältar (bland dem Spidermannen) förvandlas till zombier. På 1970-talet gav Marvel också ut serien "Tales of the Zombie" (på svenska "Gravmannen") i vilken en zombie vandrar runt i USA på jakt efter sitt förflutna. Bland Marvels 1970/80-talshjältar kunde man också hitta Broder Voodoo, en god häxdoktor med makt över de döda.

Zombien har alltid varit ett effektivt monster, eftersom idén är att vem som helst av oss kan förvandlas till den då vi dött. Zombien är också så välkänd att den kan dyka upp i alla möjliga sammanhang, från Michael Jackson-videon "Thriller" till märkliga filmer som "Punk Rock Zombie Kung Fu Catfight". Så länge som George Romero fortsätter med sina filmer kommer den också att symbolisera allt som är obekvämt och obehagligt i samhället.

Ur Bestiariet!

Konstiga djur som naturvetare på medeltiden trodde fanns på riktigt!

Fastitocalon

Detta monster är också känt som *Aspidochelone* i Europa. Fastitocalon berättas det om i det litterära verket "Physiologus", som sägs ha skrivits i det andra århundradet före Kristus i Alexandria, Egypten. Ett anglosaxiskt manuskript från England menar att namnet betyder "Den som flyter på havet". Fastitocalon är ett jättelikt monster med en hud som liknar sten. Faktum är att vidundret är så stort att det ofta misstogs för att vara en karg ö. Sjögräs och tång växte längs dess sidor och måsar stannade ofta för att vila på dess rygg. Saken var den att många fartyg lade till vid denna flytande ö, ovetande om att man egentligen klev iland på en levande varelse. Då sjömännen sedan tände eldar för att laga mat på "ön" vaknade Fastitocalon till liv och dök ner i havets djup. De som då inte kunde simma drunknade såklart. Andra naturvetare från medeltiden menar att monstret gjorde detta med flit, eftersom det avskydde att dela havet med människorna.

Oftast beskrivs Fastitocalon som ett ganska glupskt och ondsint monster. Det har en enorm käft som den sväljer stora fiskstim med och ibland hela fartyg. Vidundret sades avsöndra en ljuvt doftande parfym, vilket det använde för att locka byten till sig. Troligen har historierna om Fastitocalon kommit av att sjömän sett valar som vilat vid vattenytan och tyckt att deras gråsvarta skinn med fastvuxna havstulpaner liknat en stenig ö. I den nordiska folktron är Kraken ett liknande, fast fredligare monster, som påminner om bläckfisken.

J R R Tolkien använde sig av Fastitocalon när han skrev en dikt med just det namnet. Dikten handlar om ett enormt havsmonster som Hoberna är rädda för. Diktens mening är att Hoberna uppmanar varandra att stanna hemma och inte ge sig ut på dumma äventyr, ty då kan det sluta med att Fastitocalon dränker dig. På svenska finns dikten "Fastitocalon" i samlingen "Ringens värld".

"NURSERY BOGIES"

I den här avdelningen berättar vi för alla er elaka barn vad som händer om man inte uppför sig! Förr i världen var det populärt att berätta om så kallade "Nursery Bogies" (barnkammar-monster). De här otäcka figurerna dök upp och straffade barn som inte gjorde som de blev tillsagda. Den här gången ska ni få läsa om Pappa Smisk och Mamma Smisk, som man berättade om i England och USA.

Dessa två otäcka figurer heter på engelska Father Flog och Mother Flog och verkar ha kommit från Frankrike, närmare bestämt från en figur som kallas Le Pere Fouettard ("piske-far"). Honom berättade vi om i Monsterklubben nummer 4, 2009. Troligen började berättelserna om Father Flog och Mother Flog berättas i England under 1800-talet och följde sedan med emigranter till USA, där föräldrar skrämdes sina barn med figurerna ända in på 1930-talet.

Father Flog avbildas som en lång mager man med ålderdomliga kläder. Han bär alltid en sliten hög hatt, en jacka med hög krage, knäbyxor och skor med spännen. Han gick omkring och samlade upp olydiga barn i en korg han bar på ryggen, för att sedan lämna av dem i närmsta fängelse. Han hade också ett risknippe eller en ridpiska som han inte var rädd för att använda. Han skar ut tungan på all barn som ljög och stängde in överaktiva flickor i en bur i sin källare.

Mother Flog var kraftig och lika hög som hon var bred. Hon var klädd i flera lager kjolar, en stor jacka och en hätta med stora spetsar på. Trots sin storlek kunde Mother Flog krypa ner i grytor och kärl i köket, där hon väntade på barn som ville plocka åt sig godsaker innan resten av familjen fick äta. Ibland bär hon med sig en stor såspanna just för detta ändamål och använder också denna för att fånga de olydiga barnen. Vidare sätter hon dumstrutar på lata flickor och låser in pojkar som skolkar. Men hon delar också ut godis till de barn som är skötsamma och släpper de stygga fria så fort de ärligt ångrar sig.

B-FILMERNAS ANFALLER!

YOR - Hunter From the Future.

Detta är något så sällsynt som en italiensk grottmännisko-science fiction-film inspelad i Turkiet och med en Bondbrud i en av huvudrollerna. "YOR-Hunter From the Future" är inspelad 1983 och bygger på Juan Zanottos tecknade serie "Henga, el cazador". Men den hämtar också inspiration från en rad andra populära filmer från denna tid.

"YOR-Hunter From the Future" börjar med att den vackra grottkvinnan Kala och hennes äldre beskyddare Pag blir anfallna av en Triceratops. Denna trehornade dinosaurie är egentligen en växtätare, men för spänningens skull har den i filmen försetts med en aptit för människokött. Som tur är dyker Yor, en blond, vältränad grottman, upp och slår ihjäl odjuret. Detta resulterar i en fest i Kalas och Pags by, där den mystiske Yor tas emot som en hjälte. Men under festligheterna anfaller ett gäng blåhudade grottmän, varpå Kala och alla utom Pag och Yor blir bortförda. Sedan följer en rad vilda och minst sagt häpnadsväckande äventyr där Yor och Pag räddar Kala och Yor, som tappat minnet, får reda på sitt ursprung. Det visar sig att vi inte alls befinner oss i urtiden, utan tvärtom i en framtid där människan fallit tillbaka till ett mer primitivt liv och där dinosaurier (på något sätt) dykt upp igen. Hjältarna kommer så småningom till en superteknologisk stad, där skurken Overlord förtrycker sitt folk med hjälp av sin robotarmé. Det är här Yor kommit ifrån ursprungligen och han leder nu en revolt mot Overlord.

Detta är verkligen filmen i stora drag. För att riktigt uppskatta "YOR-Hunter From the Future" måste man gå in på alla detaljerna. Yor spelas av Reb Brown, som tidigare gestaltat seriehjälten Captain America på amerikansk TV. Han är här försedd med en blond peruk med ordentlig volym och täthet. Mest ser den ut som en sorts hjälm och står emot det mesta från vind och vatten till dinosaurier och laserstrålar utan att så mycket som ett hårstrå rubbas. Kala spelas av Corinne Clery, som också medverkade i James bondfilmen "Moonraker". Vad som än händer med Kala i filmen påverkas hon liksom Yor föga av det och hennes 1980-tals makeup och schamponerade frisyr tar näst intill ingen skada. Pag däremot (spelad av Luciano Pigozzi) är lika skitig genom hela filmen, trots att han bland annat råkar ut för en översvämmande störtflod.

Filmen börjar med scener av Yor springande genom bergen, samtidigt som en klämmig pop-discolåt som beskriver Yors hjältemod spelar i bakgrunden. Musiken framförs av italienska gruppen De Angelis och innehåller refrängen "Yor's world; he's the man". Denna upprepas genom hela filmen då Yor

gör något hjältemodigt. Vad resten av låtens text handlar om är ett ämne för debatt på nätet, eftersom De Angelis engelska uttal inte alltid är det bästa. Det finns webbsidor som är mer eller mindre ägnade åt diskussioner kring ämnet. Till exempel verkar sången innehålla raden "he's gonna make all the white bees go tame tonight", men helt säker är man inte.

Yor är en sällsynt våldsam sälle och undergång följer verkligen i hans spår. När han och Pag räddar Kala från de blå grottmännen öppnar Yor en damm som släpper fram en uppdämd flod. Grottan översvämmas och dränker både de onda grottmännen OCH Kalas folk.

Sammanlagt lyckas Yor utplåna fyra olika folkslag på liknande sätt under filmens gång. Han hinner också rädda en blond kvinna från hans egna mystiska folk, men även hon dukar under i en av filmens många slagsmål.

Yor och Kala utrotar dinosaurier.

Filmmakarna har varit ambitiösa, men varken pengar eller kunskap har riktigt räckt till. Till exempel möter Yor & company inte mindre än tre urtidsdjur, som alla är stela konstruktioner i naturlig storlek. De ser extremt plastiga ut och påminner om de gapande dinosaurier med enormt stora ögon och tänder som man kan hitta i leksaksaffärer. Skummast av de tre monstren är nog ett fladdermuslikt flygande odjur, som sveper ner mot Yor och Pag när de ska rädda Kala. Med en pil skjuter Yor ner monstret, som drabbas av omedelbar likstelhet när det slår i marken. Detta leder till filmens kanske mest bisarra scen, då Yor lyfter upp den stela jättefladdermusen och använder den som en drake för att glidflyga in i fiendens grotta (samtidigt som De Angelis skrålar "Yor's world; he's the man".) När vi till slut når fram till Overlords högteknologiska fäste visar det sig vara en svävande stad i havet, eller rättare sagt; en halvdant inklippt modell. Det visar också sig att Yors föräldrar en gång flytt från stället för att undkomma. Hela Overlords robotarmé ser ut som Darth Vader utan slängkappa och det finns en anledning till det. Robotkostymerna kommer nämligen från en annan italiensk film, "The Humanoid" (på svenska "Robotkriget") som är en väldigt tydlig efterapning av Star Wars-filmerna. Ovanpå detta förvirrande moment bär Overlord en likadan kappa med huva som Kejsaren/Darth Sidious. Yor, Kala och Pag leder rebellerna i staden i ett anfall mot Overlords högkvarter. Robotarna stängs av, Yor slår ihjäl Overlord med en stor randig pinne och hela staden sprängs i luften. Frågan är varför rebellerna gör det där sista, eftersom Overlord är död och robotarna avstängda. Men logiken får ge vika för en präktig explosion i slutet på filmen, vilket ju gör alla på gott humör. En sak är i alla fall säker: "YOR-Hunter From the Future" är bannemej ingen tråkig film och man blir ständigt förvånad över de nya märkliga saker som händer i den.

Välfriserade Yor och Kala.

*Vaddå? "Star Wars"..? Efterapning..?
Vad menar du??*